

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра історії, археології, інформаційної
та архівної справи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	Україна: текст і контекст
Викладач (-і)	Людмила Глебова, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи
Контактний тел.	+38 (050) 080-59-24
E-mail:	Gleboval1980@gmail.com
Обсяг та ознаки дисципліни	Вибіркова дисципліна. Змістових модулів – 2. Форма контролю: залік. Загальна кількість кредитів – 3, годин – 90. Формат: очний (offline / facetoface) / дистанційний (online). Мова викладання: українська.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Messenger, Telegram за домовленістю.
Пререквізити	Особливі вимоги відсутні

1. Мета і завдання дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Україна: текст і контекст» визначається історичною необхідністю формування у здобувачів вищої освіти системи знань з розуміння сутності сучасних національних та глобальних процесів, причин генерування загроз цивілізаційному розвитку, концептуальних засад буття українського континууму у контексті сучасного світового простору.

Завдання вивчення дисципліни:

- формування компетентностей, важливих для особистісного розвитку майбутніх фахівців, та забезпечення їхньої конкурентоспроможності на сучасному ринку праці;
- засвоєння студентами основних положень, категоріального апарату;
- розуміння ключових ідей концепції національної безпеки та сценаріїв цивілізаційного розвитку людства;
- визначення особливостей історичного розвитку та сутності глобальних проблем людства;
- розуміння сутності інформаційної та гібридної війни, особливостей формування інформаційних стратегій держав світу.

2. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

Знати:

- визначення категорій:

- антропологічний код національної культури, архетип, менталітет; цивілізаційна антропологія;
- глобалістика, геоглобалістика, глобалізація, глобалізм, глобальне моделювання, геопросторова організація глобальних проблем людства;
- наукові підходи до проблем вивчення функціонування національних систем;
- функціональне призначення мови як засобу інтерпретації феномену культури та відображення психологічного характеру окремого народу;
- особливості формування етнонаціональної просторовості;
- особливості формування лексико-семантичного поля та мовної моделі світу;
- сучасні інформаційні стратегії та концепцію національної безпеки.

Уміти:

- аналізувати зміст понять «антропологічний код національної культури», «архетип», «менталітет»; «цивілізаційна антропологія»; «глобалістика», «геоглобалістика», «глобалізація», «глобалізм», «глобальне моделювання», «геопросторова організація глобальних проблем людства»;
- визначати особливості функціонування національних систем в умовах постмодерного дискурсу;
- пояснювати закономірності функціонування національної мовної моделі світу в сучасних умовах ведення інформаційної та гібридної війни.

Набути соціальних навичок (soft-skills):

- здійснювати професійну комунікацію, ефективно презентувати ділову кореспонденцію;
- взаємодіяти в соціокультурному середовищі.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральнотериторіальному національному технічному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення вибіркового навчальних дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

- Тема 1.** Україна як нова історична реальність.
- Тема 2.** Сучасні суспільства у світлі системно-цивілізаційної методології.
- Тема 3.** Сучасні антропологічні теорії.
- Тема 4.** Теорія етносу.
- Тема 5.** Мова і моделювання соціальної взаємодії.
- Тема 6.** Мова як інструмент соціальної влади.
- Тема 7.** Етнонаціональна просторовість.

Змістовий модуль 2

- Тема 8.** Національна самосвідомість. Цінності національної самосвідомості в умовах трансформації суспільства.
- Тема 9.** Етнічна символіка і символічна природна етнічності. Концепції Дж. Амстронга, Е. Сміта, Е. Хобсбаума.
- Тема 10.** Етнічна конфліктологія. Міжетнічні конфлікти.
- Тема 11.** Агресивна поведінка. Інстинктивний антагонізм, культурний та матеріальний стимули агресивної поведінки.
- Тема 12.** Інформаційні стратегії та формування іміджу державних утворень.
- Тема 13.** Концепція національної безпеки в епоху глобальних трансформацій.
- Тема 14.** Українська ментальність у контексті постмодерного дискурсу.

5. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за освітньою діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.

Рейтинг здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою, у тому числі: перший рубіжний контроль – 50 балів, другий рубіжний контроль – 50 балів.

Семестровий залік полягає в оцінці рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу на лекційних та практичних заняттях а також виконання індивідуальних завдань за стобальною, дворівневою («зараховано», «не зараховано») та шкалою ЄКТС результатів навчання.

6. Рекомендовані джерела інформації:

1. Антропологічний код української культури і цивілізації (у двох книгах). О. О. Рафальський (керівник авторського колективу), Я. С. Калакура, В. П. Коцур, М. Ф. Юрій (науковий редактор). Київ : ІПіЕнД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2020. Книга 1. 432 с.; Книга 2. 536 с.
2. Глобальна економіка: підручник / за ред. Д. Антонюка, І. Бабець, А. Мокія. Запоріжжя: ФОП Мокшанов В. В., 2017. 612 с.
3. Глобальна та національна безпека : підручник / [В. І. Абрамов ... [та ін.] ; за загальною редакцією Г. П. Ситника ; Національна академія державного управління при Президентові України, Громадська організація «Академія національної безпеки». К. : НАДУ, 2016. 781 с.
4. Гуменюк О. Є. Психологія Я-концепції: Навчальний посібник . Тернопіль: Економічна думка, 2004. – 310 с.
5. Зміна цивілізаційної парадигми розвитку України: теоретико-методологічний аналіз. Київ : ІПіЕнД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2019. 552 с.
6. Калакура Я. С., Рафальський О. О., Юрій М. Ю. Ментальний вимір української цивілізації / Я. С. Калакура. О. О. Рафальський, М. Ю. Юрій Київ: Генеза, 2017. 560 с.
7. Книш М. М., Котик Л. І. Глобальні проблеми людства: навч. посібник. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2015. 330 с.
8. Кононенко О. Ю. Актуальні проблеми сталого розвитку: навчально-методичний посібник. К. : ДП «Прінт сервіс», 2016. 109 с.
9. Леві-Строс К. Структурна антропологія. Київ: Основи, 1997. 317 с.

10. Луняк Є. Минувшина України в романтичних історіях [Текст] / Євген Луняк. К. : Книга, 2011. 708 с.
11. Міжнародне безпекове середовище: виклики і загрози національній безпеці України / Б. О. Парахонський, Г. М. Яворська, О. О. Резнікова ; за ред. К. А. Кононенка. К. : НІСД, 2013. 56 с.
12. Поппер К. Відкрите суспільство та його вороги: Пер. з англ. У 2-х т. К.: Основи, 1994. Т.1. 444 с.; Т.2. К.: Основи, 1994. 494 с.
13. Фурман А. Психокультура української ментальності (монографія) / Фурман А. В. Т. : Економічна думка, 2002. 131 с.
14. Червінський В.І. Історія України. Джерельний літопис [Текст] / В. І. Червінський, М. І. Обушний. 3-тє вид., перероб. й допов. Київ : Україна, 2016. 895 с. : карти, табл., фот.

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи.

Протокол № 1 від 28 серпня 2023 року.